

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVKU OD DOBIČKA OD ODSVOJITVE IZVEDENIH FINANČNIH INSTRUMENTOV

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Z Zakonom o davku od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov (Uradni list RS, št. [65/08](#); v nadaljevanju: ZDDOIFI), ki je začel veljati 15. julija 2008, je bila uvedena obdavčitev dobičkov, ki jih fizične osebe, rezidenti Republike Slovenije po zakonu, ki ureja dohodnino, dosegajo z odsvojitvijo izvedenih finančnih instrumentov in imajo vir v Republiki Sloveniji ali izven Republike Slovenije. ZDDOIFI je bil spremenjen z Zakonom za uravnoteženje javnih financ (Uradni list RS, št. 40/12; ZUJF) in sicer je bila določena višja stopnja davka, ki se uporablja za dobiček od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov, dosežen od 1. januarja 2013 dalje.

Pred sprejemom ZDDOIFI so bili dohodnine oproščeni dobički iz kapitala od odsvojitve premičnin (razen vrednostnih papirjev in investicijskih kuponov), in od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov, razen dobička iz kapitala delojemalca, ki odsvoji pravico do nakupa delnic ali pravico do pridobitve drugega premoženja, pri čemer to ni vplivalo na davčno obveznost fizične osebe, ki je opravljala dejavnost. Na podlagi navedenega so bili dohodnine oproščeni le dobički od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov in ne morebitni dohodki druge vrste iz teh instrumentov. V skladu s 4. točko 96. člena ZDoh-2 so bili dohodnine prav tako oproščeni dobički iz kapitala, doseženi z odsvojitvijo dolžniških vrednostnih papirjev, medtem ko so bili dohodki, ki jih fizična oseba dosega iz takih papirjev v obliki obresti (ne glede na to v kakšni obliki jih dosega) obdavčeni kot obresti.

Cilj sprejema ZDDOIFI je bil zagotovitev večje davčne enakosti med različnimi vrstami finančnih naložb fizičnih oseb, pri čemer se je izhajalo iz načela, da naj bodo primerljivi dohodki približno enako obdavčeni. Zgodovinsko so namreč izvedeni finančni instrumenti in določeni strukturirani finančni instrumenti v primerjavi z drugimi oblikami naložb predstavljali davčno ugodno naložbeno možnost, kar je prispevalo k izrazitemu povečevanju naložb gospodinjstev v izvedene oziroma strukturirane finančne instrumente. Kadar so bili ti izdani na posamezne delnice slovenskih blue-chipov in različne indekse, se je povečeval njihov vpliv na tečaje na Ljubljanski borzi oziroma volatilitnost na slovenskem kapitalskem trgu. Navedena davčno ugodna obravnava je bila s sprejemom ZDDOIFI odpravljena.

Za izvedene finančne instrumente se po 8. členu ZDDOIFI štejejo izvedeni finančni instrumenti po zakonu, ki ureja trg finančnih instrumentov, ter dolžniški vrednostni papirji, katerih donos se ne izplačuje v obliki unovčitve kuponov ali v obliki diskonta. Za izvedeni finančni instrument se ne štejejo izvedeni finančni instrumenti kot posli v zvezi z blagom kot osnovnim instrumentov, ki morajo biti poravnani z blagom. Po 9. členu ZDDOIFI se za odsvojitve izvedenega finančnega instrumenta šteje vsaka transakcija ali dogodek, zaradi katerega davčni zavezanec doseže izgubo ali dobiček. Za odsvojitve izvedenega finančnega instrumenta se ne štejejo odsvojitve, ki jih fizična oseba opravi v okviru opravljanja dejavnosti iz poglavja III.3. zakona, ki ureja dohodnino (dohodek iz dejavnosti), in tudi ne

odsvojitve pravice do nakupa delnic ali pravice do pridobitve drugega premoženja, ki je pridobljena na podlagi zaposlitve po poglavju III.2. zakona, ki ureja dohodnino (dohodek iz zaposlitve).

Davčna osnova od dobička od odsvojitve izvedenega finančnega instrumenta je opredeljena v 11. členu ZDDOIFI in sicer kot razlika med vrednostjo izvedenega finančnega instrumenta ob odsvojitvi in vrednostjo izvedenega finančnega instrumenta ob pridobitvi. Vrednost izvedenega finančnega instrumenta ob pridobitvi je enaka vrednosti izvedenega finančnega instrumenta, ki jo je ob pridobitvi oziroma ob sklenitvi posla plačal davčni zavezanec, povečana za normirane stroške, povezane s pridobitvijo izvedenega finančnega instrumenta, v višini 1% od plačane vrednosti. Vrednost izvedenega finančnega instrumenta ob odsvojitvi je enaka izplačani vrednosti ob odsvojitvi, zmanjšana za normirane stroške, povezane z odsvojitvijo izvedenega finančnega instrumenta, v višini 1% od izplačane vrednosti. Kadar je razlika med vrednostjo izvedenega finančnega instrumenta ob odsvojitvi in vrednostjo izvedenega finančnega instrumenta ob pridobitvi negativna (izguba), se lahko v letu, za katero se odmerja davek, za navedeno izgubo zmanjšuje pozitivna davčna osnova za dobiček iz izvedenih finančnih instrumentov po tem zakonu, vendar ne več, kot znaša pozitivna davčna osnova.

Davek se izračuna in plača od davčne osnove, ugotovljene v skladu z določbami 11. člena ZDDOIFI, po stopnji 25% (*op.* do 1. januarja 2013 – ko se je začela uporabljati višja davčna stopnja, določena z ZUJF – je bila stopnja 20%). Ne glede na navedeno se stopnja davka znižuje vsakih pet let imetništva izvedenega finančnega instrumenta oziroma vsakih pet let od sklenitve posla in znaša po dopoljenih petih letih imetništva izvedenega finančnega instrumenta oziroma po petih letih od sklenitve posla 15%, po dopoljenih desetih letih imetništva izvedenega finančnega instrumenta oziroma po desetih letih od sklenitve posla 10% ter po dopoljenih 15 letih imetništva izvedenega finančnega instrumenta oziroma po petnajstih letih od sklenitve posla 5%. Ne glede na navedeno se davek od dobička, doseženega z odsvojitvijo izvedenega finančnega instrumenta pred potekom dvanajstih mesecev imetništva izvedenega finančnega instrumenta oziroma dvanajstih mesecev od sklenitve posla, izračuna in plača od davčne osnove, ugotovljene v skladu z določbami 11. člena ZDDOIFI, po stopnji 40%.

Davek se izračuna in plača v rokih in na način, določen z zakonom, ki ureja dohodnino, in z zakonom, ki ureja davčni postopek, v delu, ki se nanaša na izračun in plačilo dohodnine od dobička od odsvojitve vrednostnih papirjev in drugih deležev ter investicijskih kuponov, če ni z ZDDOIFI drugače določeno. Izračun davka se opravi z odmero. Odločbo o odmeri davka izda davčni organ na podlagi napovedi zavezanca. Napoved za odmero davka mora zavezanec vložiti v rokih in na način, določen z zakonom, ki ureja dohodnino, in z zakonom, ki ureja davčni postopek, v delu, ki se nanaša na izračun in plačilo dohodnine od dobička od odsvojitve vrednostnih papirjev in drugih deležev ter investicijskih kuponov. Zavezanec za plačilo davka na podlagi odločbe o odmeri dohodnine je zavezanec sam.

Primarni cilj aktualnega paketa sprememb na davčnem področju je razbremenitev dela, ki temelji na prestrukturiranju davčnih bremen med dohodki iz dela in dohodki iz kapitala fizičnih oseb ter dohodki pravnih oseb z namenom okrepitve konkurenčnosti poslovnega okolja in zagotovitve stabilnih in predvidljivih javnofinančnih prihodkov, da se postopno doseže strukturno uravnoteženje javnih financ. Dobički od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov spadajo med dohodke, ki jih fizične osebe dosežajo s finančnimi naložbami.

Zato je treba zagotoviti, da so približno enako obdavčeni kot podobni dohodki fizičnih oseb, ne glede na to, da njihovo obdavčitev določa poseben zakon in ne zakon, ki ureja dohodnino. Iz tega razloga so spremembe ZDDOIFI, podobno kot spremembe obdavčitve dohodkov iz kapitala in dohodkov iz oddajanja premoženja v najem po zakonu, ki ureja dohodnino, del omenjenega paketa sprememb na davčnem področju.

Obenem je treba pri pripravi sprememb upoštevati ugotovitve v zvezi z izvajanjem zakona. Glede priznavanja normiranih stroškov pri ugotavljanju davčne osnove je bilo ugotovljeno, da priznavanje na zgoraj opisan način ni ustrezno v primerih poslov z izvedenimi finančnimi instrumenti, pri katerih se uporablja finančni vzvod/kritje. Z upoštevanjem priznavanja normiranih stroškov na veljavni način (tj. glede na pogodbeno vrednost) se namreč lahko v primerih, ko davčni zavezanec v poslu dejansko doseže dobiček, za namene obdavčitve z davkom od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov izkaže izguba. Navedeno je razvidno iz primerov izračuna davka v brošuri Finančne uprave Republike Slovenije v zvezi z izvajanjem ZDDOIFI in sicer na primeru finančnih pogodb na razlike in terminskih pogodb.¹

Po podatkih FURS² je za leto 2017 izdanih 381 odločb in sklepov od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov ter odmerjen davek v višini 155.162 eurov. Od tega je bilo 78 odločb, kjer je bil ugotovljen dobiček, 299 odločb z izgubo ter 4 obvestila, ko davek zaradi nizke vrednosti (pod 10 EUR) ni bil odmerjen. Glede na predhodno leto se je število odločb zmanjšalo (482 za leto 2016), a se je povečalo tako število odločb z dobičkom (35 za leto 2016) kot znesek odmerjenega davka (30.590 eurov za leto 2016).

Pri tem se je za leto 2017 71 % odmerjenega davka nanašalo na odločbe v katerih je bila doba imetništva izvedenega finančnega instrumenta od 12 mesecev do pet let, 23 % pa na dobo imetništva do 12 mesecev. Za leto 2016 se je največji delež davka nanašal na dobo imetništva do 12 mesecev – 77 %, 18 % davka pa na dobo imetništva nad 12 mesecev do 5 let.

2. CILJI, NAČELA IN POGLATVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Celoten paket sprememb na davčnem področju je primarno usmerjen v razbremenitev dela in temelji na prestrukturiranju davčnih bremen med dohodki iz dela in dohodki iz kapitala fizičnih oseb ter dohodki pravnih oseb. Cilj je okrepiti konkurenčnost poslovnega okolja in zagotoviti stabilne in predvidljive javnofinančne prihodke, da se postopno doseže strukturno uravnoteženje javnih financ.

Pomemben cilj je torej ohranjanje gospodarske aktivnosti, dvig produktivnosti ter obdržati in privabiti ustrezne kadre, zaradi česar so ukrepi namenjeni predvsem v povečanje razpoložljivega dohodka najproduktivnejšega segmenta družbe (srednji dohodkovni razred). Na drugi strani pa so ukrepi za nadomestitev izpada zaradi razbremenitve dela, z namenom zagotovitve stabilnih in predvidljivih javnofinančnih prihodkov, da se postopno doseže strukturno uravnoteženje javnih financ. S temi ukrepi, med katere spadajo tudi spremembe ZDDOIFI, se želi na eni strani zasledovati cilj pravične delitve bremen na vse segmente

1

http://www.fu.gov.si/davki_in_druge_dajatve/podrocja/davek_od_dobicka_od_odsvojitve_izvedenih_financnih_instrumentov/#c4647

² Letno poročilo FURS 2018;

http://www.fu.gov.si/fileadmin/Internet/O_financni_upravi/Letna_porocila/FURS/Letno_porocilo_FURS_2018.pdf

družbe in na drugi strani, da bodo ukrepi v čim večji meri zagotavljali pogoje za nadaljnjo rast gospodarstva in posledično blaginjo prebivalstva, s čim bolj primerno davčno strukturo.

2.2 Načela

Načela tega zakona v splošnem ne odstopajo od temeljnih načel veljavnega zakona. Dobički, ki jih fizične osebe dosegajo z odsvojitvijo izvedenih finančnih instrumentov, se tako še vedno obdavčujejo po tem zakonu. Morebitni drugi dohodki, ki jih fizične osebe dosegajo iz izvedenih finančnih instrumentov, pa se ne obdavčujejo po določbah tega zakona, temveč še naprej po zakonu, ki ureja dohodnino. Prav tako se po tem zakonu obdavčujejo dobički, ki jih fizične osebe dosegajo z odsvojitvijo določenih strukturiranih finančnih instrumentov. Dobički se še naprej obdavčujejo po proporcionalni stopnji davka. Dobički in izgube, dosežene z odsvojitvami izvedenih finančnih instrumentov se na letni ravni še vedno poračunavajo.

2.3 Poglavitne rešitve

2.3.1.

- Zvišanje davčne stopnje

Glede na predlagane spremembe in dopolnitve ZDoh-2, s katerimi se spreminjajo stopnje dohodnine od dobička iz odsvojitve kapitala, se predlagajo tudi tovrstne spremembe stopnje davka od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov. Predlaga se zvišanje stopnje davka od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov, in sicer se predlaga, da se davek v primeru odsvojitve v drugem do petem letu imetništva izvedenega finančnega instrumenta oziroma v dveh do petih letih od sklenitve posla plačuje po stopnji 27,5% (doslej po stopnji 25%), v primeru odsvojitve po dopoljenih petih letih imetništva izvedenega finančnega instrumenta oziroma dopoljenih petih let od sklenitve posla po stopnji 20% (doslej po stopnji 15%), po dopoljenih desetih letih imetništva izvedenega finančnega instrumenta oziroma dopoljenih desetih let od sklenitve posla po stopnji 15 % (doslej po stopnji 10%) in po dopoljenih petnajstih letih imetništva izvedenega finančnega instrumenta oziroma petnajstih let od sklenitve posla po stopnji 10% (doslej po stopnji 5%). Predlog ne posega v višino stopnje davka, ki velja v primeru odsvojitve izvedenega finančnega instrumenta v prvem letu imetništva oziroma v prvem letu od sklenitve posla (tj. 40%) in tudi ne v oprostitev davka od dobička, doseženega z odsvojitvijo izvedenega finančnega instrumenta po 20 letih imetništva oziroma po 20 letih od sklenitve posla.

- Spremenjen način priznavanja normiranih stroškov pri ugotavljanju davčne osnove

Predlaga se priznavaje normiranih stroškov na enostaven način, tako da se pozitivna razlika med vrednostjo izvedenega finančnega instrumenta ob odsvojitvi in vrednostjo izvedenega finančnega instrumenta ob pridobitvi (dobiček) zmanjša za normirane stroške, povezane s pridobitvijo in odsvojitvijo izvedenega finančnega instrumenta, v višini 2 % od razlike (dobička). S spremembo se ne posega v možnost davčnih zavezancev, da dobiček iz odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov zmanjšajo za izgubo iz odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov, doseženo v istem letu, pri čemer je zmanjšanje omejeno največ na višino dobička.

2.3.2. Podzakonski akti

Predstavljene rešitve zahtevajo spremembe oziroma dopolnitve podzakonskega akta, izdanega na podlagi ZDDOFI in sicer Pravilnika o obrazcu za napoved za odmero davka od

dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

3.1. Finančni učinek predlaganih rešitev

Ocenjujemo, da bodo vse predlagane rešitve zakona v letu 2019 povečale prihodke iz naslova davka od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov v skupnem znesku okoli 15.000 eurov. Ocena temelji na podatkih FURS iz izdanih odločb in sklepov od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov za leti 2016 in 2017.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje zakona ne bodo potrebna dodatna proračunska sredstva.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

V pravnem redu Evropske unije na področju obdavčevanja dohodkov fizičnih oseb ni posebnih usklajevalnih pravil, zato se obdavčevanje dohodkov fizičnih oseb ne usklajuje s pravnim redom Evropske unije. Države članice EU svobodno oblikujejo sisteme obdavčevanja dohodkov fizičnih oseb, pri čemer morajo zagotavljati združljivost nacionalne zakonodaje s Pogodbo o delovanju Evropske unije.

Prikaz ureditve v drugih državah³:

5.1. Nemčija

Med dohodek fizičnih oseb iz naložb se po zakonu, ki ureja davek od dohodkov, všttevajo dividende, obresti, licenčnine, dohodek iz običajnih tihih družb, dohodek iz nepremičnin ter kapitalski dobički iz odsvojitve delnic oziroma deležev (ne glede na obdobje imetništva) in finančnih instrumentov (npr. obveznic, certifikatov, opcij, terminskih pogodb in menjalnih poslov), vključno z izvedenimi transakcijami in prodajami na kratko. V primeru dohodka v obliki dividend in obresti se prizna olajšava v višini 801 EUR letno. Stroški, ekonomsko povezani z dohodkom iz investicij, se ne priznajo.

Dohodek iz zasebnih kapitalskih naložb (dividende in obresti) se obdavči s končnim davkom po proporcionalni stopnji 25 %, s solidarnostnim pribitkom (5,5 %) povečani na skupno 26,375 %. Če končni davek po proporcionalni stopnji preseže mejno davčno stopnjo zavezanca, se ta lahko odloči za obdavčitev z odmero po progresivnih stopnjah.

Obresti se obdavčijo po običajnih progresivnih stopnjah če sta posojilodajalec in posojilojemalec povezani osebi, se obresti plačajo v zvezi s posojilom družbenika, ki ima vsaj 10 odstotni delež v kapitalu družbe, ali se obresti plačajo povezani osebi takega družbenika, ali so obresti speljane prek povratnega (angl. 'back-to-back') posojila.

Dohodek iz poslovnega dohodka posameznikov iz naložb v delnice se obdavči po delnem dohodninskem sistemu (tj. obdavči se 60 % dividend in prizna se samo 60 % ekonomsko

³ Vir: European Tax Handbook 2018. Amsterdam: IBFD, 2018. 1202 str.

povezanih stroškov). Oprostitev v višini 40 % dividend velja, če so se dividende vštevale v dobiček družbe, ki jih deli.

Kapitalski dobički, doseženi v okviru opravljanja dejavnosti, se obravnavajo kot navadni dohodek iz opravljanja dejavnosti. Kapitalski dobički, doseženi iz zasebnih transakcij, se obdavčijo, če skupni dobički presegajo vsaj 600 EUR v davčnem letu in so doseženi z odsvojitvijo nepremičnega premoženja in pravic na nepremičninah v 10 letih od pridobitve, ali premičnega premoženja, z izjemo delnic in obveznic v 1 letu od pridobitve (oz. v 10 letih, če se z uporabo takega premoženja generira pozitiven dohodek v 1 koledarskem letu). Od leta 2009 dalje se v dohodek iz kapitalskih naložb, kot navedeno zgoraj, všttevajo tudi kapitalski dobički iz odsvojitve delnic oziroma deležev (ne glede na obdobje imetništva) in finančnih instrumentov, vključno z izvedenimi transakcijami in prodajami na kratko. Taki kapitalski dobički se obdavčijo po proporcionalni stopnji 25 %, s solidarnostnim pribitkom (5,5 %) povečani na skupno 26,375 %.

Kapitalski dobiček iz odsvojitve nepremičnine se ne obdavči, če se je nepremičnina v določenem obdobju uporabljala kot osebno bivališče.

Odsvojitve delnic oziroma deležev v družbi, v katerih družbenik ima ali je imel kadarkoli v preteklih 5 letih, neposredno ali posredno, vsaj 1 % v kapitalu družbe, se obdavči kot poslovna transakcija. Dobički iz odsvojitve delnic oziroma deležev se obravnavajo enako kot dividende po delnem dohodninskem sistemu (tj. 40% kapitalskih dobičkov je oproščeno dohodnine).

5.2. Avstrija

V dohodek iz naložb se po zakonu, ki ureja davek od dohodkov, všttevajo dohodek iz kapitala, kapitalski dobički iz naložbenega premoženja, ki prinaša dohodek iz naložb, ter dohodek iz izvedenih finančnih instrumentov. Novi koncept dohodka iz naložb se nanaša tudi na tak dohodek, dosežen iz poslovnih sredstev. Nastali stroški se priznajo, razen če so povezani z dohodkom, od katerega se plačuje končni davčni odtegljaj.

Dividende, prejete od rezidenčnih družb, se obdavčijo kot dohodek iz dejavnosti ali dohodek iz kapitala, in sicer v obeh primerih s končnim davčnim odtegljajem po stopnji 27,5%. Dividende, ki jih dosegajo posamezniki, ki imajo v lasti novo izdane delnice (deleže) v rezidenčnih družbah (ki niso v lasti države) s proizvodno dejavnostjo, se ne obdavčijo z davčnim odtegljajem ali dohodnino, pod pogojem, da se dividende pripišejo takim delnicam (deležem). Ob pridobitvi takih delnic (deležev) se lahko priznajo posebni izdatki.

Tudi obresti se obdavčijo kot dohodek iz dejavnosti ali dohodek iz kapitala, in sicer v obeh primerih s končnim davčnim odtegljajem po stopnji 27,5 %.

Dobički iz kapitala se obdavčijo, če so doseženi v okviru opravljanja dejavnosti, kot špekulativni dobički, ali kot dobički iz odtujitve delnic ali deležev, ki so del pretežnega lastniškega deleža.

Dobiček iz kapitala, dosežen s prodajo podjetja ali dela podjetja, se izračuna kot presežek prejetega zneska nad knjigovodsko vrednostjo podjetja. Pod določenimi pogoji se davčna obveznost lahko odloži.

Špekulativni dobički so doseženi s prodajo nepremičnine v 10 letih od pridobitve, prodajo drugega premoženja, zlasti vrednostnih papirjev (z določenimi izjemami) v 1 letu od pridobitve, in z izvršitvijo terminskih pogodb in pisnih opcij, ter s trgovanjem z ali s poravnavo menjalnih poslov (pod določenimi pogoji).

Dobički iz prodaje poslovnih sredstev v okviru omenjenega 10-letnega ali 1-letnega obdobja

se obravnavajo kot špekulativni dobički, razen če se všttevajo v dohodek iz dejavnosti.

Kapitalski dobički, doseženi z odtujitvijo nepremičnin, se ne glede na obdobje imetništva obdavčujejo po proporcionalni davčni stopnji 30 %. Za nepremičnine, pridobljene pred tem datumom, lahko velja nižja davčna stopnja. Ta davek odtegnejo in nakažejo notarji in odvetniki, ki opravljajo transakcije nepremičnin. Pod določenimi pogoji se davka ne plačuje od kapitalskih dobičkov iz prodaje glavnega prebivališča ali zgradb, ki jih je zgradil davčni zavezanec.

Od kapitalskih dobičkov, doseženih iz naložbenega premoženja, ki prinaša dohodek iz naložb, ter dohodka iz izvedenih finančnih instrumentov se plačuje končni davčni odtegljaj po stopnji 27,5 %.

Od kapitalskih dobičkov, doseženih iz pretežnih lastniških deležev (v višini vsaj 1 %) z obdobjem imetništva vsaj 1 leto se plačuje končni davčni odtegljaj po stopnji 27,5 %.

Dobički iz prodaje podjetja (v lasti vsaj 7 let) in prodaje zaradi smrti, delovne nezmožnosti ali ob upokojitvi davčnega zavezanca, se obdavčijo po polovici efektivne stopnje davka od zavezančevega skupnega letnega dohodka, izračunanega po progresivni davčni lestvici (sedem razredov, stopnje od 0 do 55 %).

5.3. Italija

Dividende, ki jih dosegajo posamezniki v okviru opravljanja dejavnosti, so po zakonu, ki ureja davek od dohodka, izvzete iz obdavčitve v višini 41,68 % dividende. Ta delna oprostitve velja tudi za dividende, ki jih dosegajo posamezniki, ki imajo več kot 2 % glasovalnih pravic ali 5 % v kapitalu kotirajoče družbe, ali več kot 20 % glasovalnih pravic ali 25 % v kapitalu drugih družb, če so dividende plačane iz dobičkov, realiziranih do konca leta 2017 in napovedane do konca leta 2022. Druge dividende, vključno s portfeljskimi, ki se razdelijo družbenikom rezidentom Italije, se obdavčijo s končnim davčnim odtegljajem po stopnji 26 %. Pri ugotavljanju davčne osnove od dividend se stroški ne priznajo.

Obresti iz virov v Italiji se običajno obdavčijo s končnim davčnim odtegljajem po stopnji 26 %. Pri ugotavljanju davčne osnove od obresti se stroški ne priznajo.

Kapitalski dobički iz odsvojitve nepremičnine v Italiji (razen če so doseženi v okviru opravljanja dejavnosti) se obdavčijo kot drugi dohodek. Vendar so taki dobički davka oproščeni, če je imel prodajalec premoženje dlje od 5 let. Oprostitev ne velja v primeru dobičkov (ki niso doseženi v okviru opravljanja dejavnosti) iz odsvojitve gradbenih parcel, a se lahko zavezanec v takem primeru odloči z obdavčitev z nadomestnim davkom namesto davkom po progresivnih stopnjah. Davka so oproščeni dobički iz odsvojitve glavnih prebivališč lastnika ali članov njegove družine.

Dobički iz odsvojitve delnic, finančnih instrumentov, izenačenih z njimi, ter deležev v rezidenčnih ali nerezidenčnih družbah ali partnerstvih, ki jih imajo posamezniki v okviru opravljanja dejavnosti, so pod določenimi pogoji izvzeti iz obdavčitve v višini 41,86 % dobička. Izvzetje velja za udeležbe, ki so bile v imetništvu brez prekinitve od prvega dneva dvanajstega meseca pred odsvojitvijo (uporablja se FIFO metoda), so bile opredeljene kot finančna naložba v prvi bilanci stanja po pridobitvi ter so rezidenti države ali teritorija brez privilegirane davčne ureditve po kriterijih, ki veljajo za CFC zakonodajo, vsaj od začetka tretjega davčnega obdobja pred odsvojitvijo, ter se aktivno ukvarjajo s trgovanjem ali aktivno poslujejo.

Ta delna oprostitve velja pod določenimi pogoji tudi za deleže, ki jih imajo posamezniki kot naložbo (in ne v okviru opravljanja dejavnosti), če kadarkoli v 12-mesečnem obdobju

odsvojijo več kot 2 % glasovalnih pravic ali 5 % kapitala v kotirajočih družbah, ali več kot 20 % glasovalnih pravic ali 25 % v kapitalu drugih družb. Od 1. januarja 2019 so kapitalski dobički iz odsvojitve pretežne udeležbe, ki jih imajo posamezniki kot naložbo (in ne v okviru opravljanja dejavnosti), obdavčeni z nadomestnim davkom v višini 26 %. Vendar so se lahko posamezniki z udeležbo, ki je niso imeli v okviru opravljanja dejavnosti, do 30. junija 2018 odločili za vstopno davčno vrednost udeležb (angl. step-up in the tax value) v nekotirajočih družbah v imetništvu na dan 1. januarja 2018, s plačilom nadomestnega davka v višini 8 % vrednosti udeležbe, določene s strokovno cenitvijo.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlagane spremembe zahtevajo tudi spremembe podzakonskega akta, ki je naveden v poglavju 2.3.2. Podzakonski akti. Nadalje bo morala Finančna uprava Republike Slovenije prilagoditi programsko podporo ter navodila in pojasnila davčnim zavezancem na svojih spletnih straneh.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlagane spremembe ne prinašajo dodatnih administrativnih obremenitev za zavezanca.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Predlog zakona ne vpliva na okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Pri presoji posledic za gospodarstvo je treba predlagane spremembe ZDDOIFI presojati v luči celotnega paketa sprememb na davčnem področju, ki je primarno usmerjen v razbremenitev dela in temelji na prestrukturiranju davčnih bremen med dohodki iz dela in dohodki iz kapitala fizičnih oseb ter dohodki pravnih oseb, s ciljem okrepiti konkurenčnost poslovnega okolja ter zagotoviti stabilne in predvidljive javnofinančne prihodke, da se postopno doseže strukturno uravnoteženje javnih financ.

Predlagane spremembe ZDDOIFI sodijo v okvir ukrepov za nadomestitev izpada zaradi razbremenitve dela, z namenom zagotovitve stabilnih in predvidljivih javnofinančnih prihodkov, da se postopno doseže strukturno uravnoteženje javnih financ. S temi ukrepi se želi na eni strani zasledovati cilj pravične delitve bremen na vse segmente družbe in na drugi strani, da bodo ukrepi v čim večji meri zagotavljali pogoje za nadaljnjo rast gospodarstva in posledično blaginjo prebivalstva, s čim bolj primerno davčno strukturo.

Zato bodo imele predlagane spremembe predvsem pozitivne posledice na gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

/

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlog zakona ne vpliva na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona ne vpliva na druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Za izvajanje zakona je pristojna Finančna uprava Republike Slovenije, ki bo na običajen način zagotovila tudi za obveščanje zavezancev o novostih v predlogu zakona.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Izvajanje zakona spremlja Ministrstvo za finance v skladu s svojimi pristojnostmi.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

/

6.9 Podatek o zunanjem strokovnjaku oziroma pravni osebi, ki je sodelovala pri pripravi predloga zakona (osebno ime in naziv fizične osebe ali firma in naslov pravne osebe)

Pri pripravi predloga zakona zunanji strokovnjaki niso sodelovali.

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

Gradivo je bilo pripravljeno na podlagi sodelovanja gospodarstva, strokovne in zainteresirane javnosti. Tekoče se je zagotavljala transparentnost, vključno z rednim obveščanjem javnosti. Predlog zakona je bil objavljen na spletnih naslovih:

Čas trajanja javne predstavitve, v katerem je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloge in pripombe je potekal od ... do Predlog zakona je obravnaval tudi Strokovni odbor ESS za finance in gospodarstvo na sestanku dne ...

Seznam subjektov, ki so sodelovali, ter bistvena mnenja, predlogi in pripombe javnosti:

Prejeta, mnenja, predlogi in pripombe so se nanašale na ... Bile so v veliki meri upoštevane. Obširneje je poročilo o prejetih pripombah, predlogih in mnenjih ter njihovem upoštevanju vsebovano v tabeli, ki je priloga tega dokumenta.

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o davku od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih dokumentov ((Uradni list RS, št. 65/08 in 40/12 – ZUJF) se v drugem in tretjem odstavku 9. člena besedilo »(Uradni list RS, št. 117/06 in 10/08)« nadomesti z besedilom: »(Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17 in)

2. člen

V 11. členu se na koncu prvega odstavka doda stavek, ki se glasi: »Pozitivna razlika (dobiček) se zmanjša za normirane stroške, povezane s pridobitvijo in odsvojitvijo izvedenega finančnega instrumenta, v višini 2 % od razlike (dobička).«

V drugem odstavku se za besedo »zavezanec« črta vejica ter besedilo »povečana za normirane stroške, povezane s pridobitvijo izvedenega finančnega instrumenta, v višini 1 % od plačane vrednosti«.

V tretjem odstavku se za besedo »zavezanec« črta vejica ter besedilo »zmanjšana za normirane stroške, povezane z odsvojitvijo izvedenega finančnega instrumenta, v višini 1 % od izplačane vrednosti«.

3. člen

V prvem odstavku 14. člena se število »25« nadomesti s številom »27,5«.

V drugem odstavku se v 1. točki število »15« nadomesti s številom »20«, v 2. točki število »10« nadomesti s številom »15« in v 3. točki število »5« nadomesti s številom »10«.

4. člen

V četrtem odstavku 15. člena se beseda »dohodnine« nadomesti z besedo: »davka«.

5. člen

KONČNA DOLOČBA

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporablja pa se za davčna leta, ki se začnejo od vključno 1. januarja 2020.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

Gre za redakcijski popravek oziroma dopolnilo zaradi sprememb in dopolnitev ZDoh-2, na katerega se sklicuje definicija oziroma opredelitev, kaj se ne šteje za odsvojitve izvedenega finančnega instrumenta v drugem in tretjem odstavku 9. člena zakona.

K 2. členu:

S spremembo se spreminja način priznavanja normiranih stroškov pri ugotavljanju davčne osnove od dobička od odsvojitve izvedenega finančnega instrumenta.

Po veljavnem zakonu se normirani stroški, povezani s pridobitvijo izvedenega finančnega instrumenta, priznajo v višini 1% od plačane vrednosti, normirani stroški, povezani z odsvojitvijo izvedenega finančnega instrumenta pa v višini 1% od izplačane vrednosti. V praksi je omenjeno priznavanje stroškov neustrezno v primerih poslov z izvedenimi finančnimi instrumenti, pri katerih se uporablja finančni vzvod/kritje, saj se z upoštevanjem priznavanja normiranih stroškov na veljavni način (tj. glede na pogodbeno vrednost) v primerih, ko davčni zavezanec v poslu dejansko doseže dobiček, za namene obdavčitve z davkom od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov lahko izkaže izguba. Navedeno je razvidno iz primerov izračuna davka v brošuri Finančne uprave Republike Slovenije v zvezi z izvajanjem ZDDOIFI in sicer na primeru finančnih pogodb na razlike in terminskih pogodb.⁴

S predlagano spremembo 11. člena zakona se zato spreminja način priznavanja normiranih stroškov. Po novem se normirani stroški priznavajo na enostaven način, tako da se pozitivna razlika med vrednostjo izvedenega finančnega instrumenta ob odsvojitvi in vrednostjo izvedenega finančnega instrumenta ob pridobitvi (dobiček) zmanjša za normirane stroške, povezane s pridobitvijo in odsvojitvijo izvedenega finančnega instrumenta, v višini 2 % od razlike (dobička). S spremembo se ne posega v možnost davčnih zavezancev, da dobiček iz odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov zmanjšajo za izgubo iz odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov, doseženo v istem letu, pri čemer je zmanjšanje omejeno največ na višino dobička.

K 3. členu:

Sprememba sledi spremembam pri obdavčevanju dobička iz odsvojitve kapitala po zakonu, ki ureja dohodnino. Glede na predlagane spremembe in dopolnitve ZDoh-2, s katerimi se spreminjajo stopnje dohodnine od dobička iz odsvojitve kapitala, se predlagajo tudi tovrstne spremembe stopnje davka od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov (IFI).

S predlaganimi spremembami prvega in drugega odstavka 14. člena se spreminja stopnja davka od dobička od odsvojitve IFI, in sicer se predlaga, da se davek v primeru odsvojitve v drugem do petem letu imetništva IFI oziroma v dveh do petih letih od sklenitve posla plačuje po stopnji 27,5% (doslej po stopnji 25%), v primeru odsvojitve po dopolnjenih petih letih imetništva IFI oziroma dopolnjenih petih let od sklenitve posla po stopnji 20% (doslej po stopnji 15%), po dopolnjenih desetih letih imetništva IFI oziroma dopolnjenih desetih let od sklenitve posla po stopnji 15 % (doslej po stopnji 10%) in po dopolnjenih petnajstih letih imetništva IFI oziroma petnajstih let od sklenitve posla po stopnji 10% (doslej po stopnji 5%). S predlaganimi spremembami se tako ne posega v višino stopnje davka, ki velja v primeru

⁴ Brošura Davek od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov, Podrobnejši opis, 1. izdaja, Januar 2015, je dosegljiva na spletni strani

http://www.fu.gov.si/davki_in_druge_dajatve/podrocja/davek_od_dobicka_od_odsvojitve_izvedenih_financnih_instrumentov/#c4647

odsvojitve IFI v prvem letu imetništva oziroma v prvem letu od sklenitve posla (tj. 40%) in tudi ne v oprostitev davka od dobička, doseženega z odsvojitvijo IFI po 20 letih imetništva oziroma po 20 letih od sklenitve posla.

K 4. členu

Predlaga se redakcijski popravek besedila četrtega odstavka člena.

K 5. členu:

Predlaga se, da zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in da se uporablja za davčna leta, ki se začnejo od vključno 1. januarja 2020.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

9. člen (odsvojitve izvedenega finančnega instrumenta)

(1) Odsvojitve izvedenega finančnega instrumenta je vsaka transakcija ali dogodek, zaradi katerega davčni zavezanec doseže izgubo ali dobiček.

(2) Za odsvojitve izvedenega finančnega instrumenta se ne štejejo odsvojitve, ki jih fizična oseba opravi v okviru opravljanja dejavnosti iz poglavja III.3. Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 117/06 in 10/08).

(3) Za odsvojitve izvedenega finančnega instrumenta se ne šteje odsvojitve pravice do nakupa delnic ali pravice do pridobitve drugega premoženja, ki je pridobljena na podlagi zaposlitve po poglavju III.2. Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 117/06 in 10/08).

11. člen (davčna osnova)

(1) Davčna osnova od dobička od odsvojitve izvedenega finančnega instrumenta je razlika med vrednostjo izvedenega finančnega instrumenta ob odsvojitvi in vrednostjo izvedenega finančnega instrumenta ob pridobitvi.

(2) Vrednost izvedenega finančnega instrumenta ob pridobitvi je enaka vrednosti izvedenega finančnega instrumenta, ki jo je ob pridobitvi oziroma ob sklenitvi posla plačal davčni zavezanec, povečana za normirane stroške, povezane s pridobitvijo izvedenega finančnega instrumenta, v višini 1% od plačane vrednosti.

(3) Vrednost izvedenega finančnega instrumenta ob odsvojitvi je enaka izplačani vrednosti ob odsvojitvi, zmanjšana za normirane stroške, povezane z odsvojitvijo izvedenega finančnega instrumenta, v višini 1% od izplačane vrednosti.

(4) Kadar je razlika med vrednostjo izvedenega finančnega instrumenta ob odsvojitvi in vrednostjo izvedenega finančnega instrumenta ob pridobitvi negativna (izguba), se lahko v letu, za katero se odmerja davek, za navedeno izgubo zmanjšuje pozitivna davčna osnova za dobiček iz izvedenih finančnih instrumentov po tem zakonu, vendar ne več, kot znaša pozitivna davčna osnova.

14. člen (stopnja davka)

(1) Davek se izračuna in plača od davčne osnove, ugotovljene v skladu z določbami 11. člena tega zakona, po stopnji 25%.

(2) Ne glede na prvi odstavek tega člena se stopnja davka znižuje vsakih pet let imetništva izvedenega finančnega instrumenta oziroma vsakih pet let od sklenitve posla in znaša po dopolnjenih:

1. petih letih imetništva izvedenega finančnega instrumenta oziroma po petih letih od sklenitve posla: 15%,

2. desetih letih imetništva izvedenega finančnega instrumenta oziroma po desetih letih od sklenitve posla: 10%,

3. 15 letih imetništva izvedenega finančnega instrumenta oziroma po petnajstih letih od sklenitve posla: 5%.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena se davek od dobička, doseženega z odsvojitvijo

izvedenega finančnega instrumenta pred potekom dvanajstih mesecev imetništva izvedenega finančnega instrumenta oziroma dvanajstih mesecev od sklenitve posla, izračuna in plača od davčne osnove, ugotovljene v skladu z določbami 11. člena tega zakona, po stopnji 40%.

15. člen (izračun in plačilo davka)

(1) Davek se izračuna in plača v rokih in na način, določen z zakonom, ki ureja dohodnino, in z zakonom, ki ureja davčni postopek, v delu, ki se nanaša na izračun in plačilo dohodnine od dobička od odsvojitve vrednostnih papirjev in drugih deležev ter investicijskih kuponov, če ni s tem zakonom drugače določeno.

(2) Izračun davka se opravi z odmero. Odločbo o odmeri davka izda davčni organ na podlagi napovedi zavezanca.

(3) Napoved za odmero davka mora zavezanec vložiti v rokih in na način, določen z zakonom, ki ureja dohodnino, in z zakonom, ki ureja davčni postopek, v delu, ki se nanaša na izračun in plačilo dohodnine od dobička od odsvojitve vrednostnih papirjev in drugih deležev ter investicijskih kuponov. Obrazec napovedi predpiše minister, pristojen za finance. Obrazec mora vsebovati podatke, potrebne za določanje davčne osnove, oziroma izračun davka, in podatke, potrebne za nadzor in identifikacijo zavezanca za davek.

(4) Zavezanec za plačilo davka na podlagi odločbe o odmeri dohodnine je zavezanec sam.

**V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA
SKRAJŠANEM POSTOPKU**

VI. PRILOGE

- Poročilo o prejetih pripombah, predlogih in mnenjih na predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini ter o njihovem upoštevanju - zainteresirana javnost

**Poročilo o prejetih pripombah, predlogih in mnenjih
na predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini ter njihovem
upoštevanju - zainteresirana javnost**